

توضیح در باره درخواست نظارت بین‌المللی بر انتخابات ایران

گفتگوی دویچه وله با محمد توسلی رییس دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران
چهارشنبه ۱۲ دی ۱۳۸۶ - ۲ ژانویه ۲۰۰۸، مصاحبه‌گر: کیواندخت قهاری

همچون دوره‌های قبل صلاحیت داوطلبان شرکت در انتخابات باید به تایید شورای نگهبان برسد و در نتیجه بسیاری از احزاب و گروهها نمی‌توانند در انتخابات شرکت کنند، همچنین همه داوطلبان از امکان برابر برای نشر برنامه‌ها و افکار خود برخوردار نیستند. نهضت آزادی ایران از جمله احزابی است که به این وضعیت اعتراض کرده و با انتشار اطلاعیه‌ای خواستار نظارت بین‌المللی بر انتخابات ایران شده است. گفتگوی دویچه وله با آقای محمد توسلی از اعضای شورای مرکزی نهضت آزادی ایران در این باره را می‌خوانید:

دویچه وله: نهضت آزادی ایران با انتشار اطلاعیه‌ای پیشنهاد کرده که ناظران بین‌المللی بر انتخابات ایران، انتخابات مجلس هشتم، بیایند و نظارت داشته باشند بر انتخابات. چه چیز نهضت آزادی ایران را برانگیخته که این پیشنهاد را مطرح بکند؟
محمد توسلی: دلیل اصلی نهضت آزادی ایران برای طرح این پیشنهاد این است که مجموعه تلاشهایی که در طول سالهای اخیر برای متقاعد کردن شورای نگهبان و سایر مسئولان جمهوری اسلامی برای برگزاری انتخابات آزاد و سالم به نتیجه نرسیده است. انتخابات مجلس هفتم و ریاست جمهوری نهم در شرایطی برگزار شد که بسیاری از احزاب و گروههای سیاسی، از جمله نهضت آزادی ایران، این انتخابات را ناسالم‌ترین و غیرآزادترین انتخابات بعد از انقلاب ارزیابی کردند. شرایطی هست که حتی اعتراض بسیاری از بزرگان درون حاکمیت برجسته است و نسبت به تقلبها و اقدامات خلاف قانونی که در آن انتخابات انجام شده بود، به شدت معترض بودند. در انتخابات مجلس

هشتم این انتظار می‌رفت که با توجه به ارزیابی‌های صورت گرفته و پیامدهای منفی‌ای که در انتخابات اخیر داشته، شورای نگهبان تعدیلی در روشهایش داشته باشد و در جهت اجرای اصول قانون اساسی و معیارهای شناخته شده انتخابات آزاد و منصفانه عمل کند. متأسفانه نه تنها هیچ گونه تعدیلی را انجام ندادند، بلکه تصریح می‌کنند که با همان روش گذشته خودشان نظارت خواهند کرد و در واقع انتخابات دومرحله‌ای، یا به عبارتی فرمایشی را انجام خواهند داد. با توجه به اطلاعیه‌هایی که ما در طول سال ۸۶ دادیم و مصاحبه‌هایی که انجام شده و تلاشهایی که بقیه احزاب و گروههای سیاسی کرده‌اند، تاثیری نداشته، بنابراین تنها راه حل قانونی باقی‌مانده این است که ما بر اساس منشور معیارهای انتخابات آزاد و منصفانه که در اتحادیه بین‌المجالس در سال ۱۹۹۴ با حضور نمایندگان پارلمانهای ۱۱۲ کشور جهان، از جمله نمایندگان ایران، به تصویب رسیده، و بنابراین دولت ایران متعهد نسبت به اجرای این مصوبات است، درخواست بکنیم که این نظارت را آنها انجام بدهند. طبیعی است که این نظارت هم زمان‌بر است و هم فرآیندی دارد و ما این پیشنهاد را مطرح کردیم که همه احزاب و گروههای سیاسی در داخل در این زمینه تبادل نظر داشته باشند و به اجماعی برسند و بخواهند که دولت جمهوری اسلامی چنین نظارتی را بپذیرد. به نظر ما نظارت بین‌المللی در راستای منافع ملی است و در جهت تقویت نظام است، همان طور که نظارتهایی که اخیراً در انتخابات ترکیه، روسیه یا فلسطین انجام شد، هم به لحاظ سیاسی هم به لحاظ اقتصادی در جهت منافع ملی این کشورها بود. بنابراین ما فکر می‌کنیم که این پیشنهاد کاملاً منصفانه است که از راه بین‌المللی ما بتوانیم در جهت تقویت دموکراسی گام برداریم.

دوچپه وله: می‌توانید به اختصار بگویید که چه مراحل را معمولاً نظارت بین‌المللی بر

انتخابات طی می‌کند از مرحله دادن تقاضا تا آمدن ناظران؟

محمد توسلی: مراحلش به طور خلاصه این است که احزاب و گروه‌های سیاسی و جامعه مدنی می‌توانند در دفتر حقوق بشر در تهران ثبت نام کنند و درخواستشان را به ثبت برسانند. این اولین گام است. بر اساس این درخواستها آنها پیگیری می‌کنند تا دولت جمهوری اسلامی هم این تقاضاها را تایید کند و بپذیرد که ناظران بین‌المللی بر مراحل مختلف انتخابات نظارت داشته باشند.

دوچپه وله: حال با وجود ساختار و نظامی که در ایران موجود است، از جمله

اختیاراتی که به شورای نگهبان داده‌اند، نظارت استصوابی، فکر می‌کنید این پیشنهاد

شما تا چه حد بتواند واقعا عملی بشود، چه درگیریهایی را برایش متصور هستید؟

محمد توسلی: ما در این بیانیه هم توضیح دادیم که فقهای شورای نگهبان با عملکردی که

در طول این سالها داشتند، از عدالت خارج شدند و راه حلی که باقی مانده معزول شدن

آنهاست. ما در ایران فقهای عالی‌قدری داریم که می‌توانند در چارچوب قانون اساسی و

معیارهای شناخته شده به همین وظایف در شورای نگهبان عمل کنند. بنابراین ما به

عنوان سازمانی سیاسی در راستای این رسالت آگاهی بخشی که داریم، بایستی موانعی

که در فرآیند توسعه کشور وجود دارد را مطرح و پیگیری کنیم. اما اینکه آنها تا چه اندازه

پیشنهاد ما را بپذیرند، بایستی تامل کنیم و ببینیم با چه واکنشی روبرو خواهد شد.

دویچه وله: حدود یک ماه و نیم پیش گروهی از شخصیت‌های ایرانی "کمیته دفاع از انتخابات آزاد، سالم و عادلانه" را تاسیس کردند که وظیفه‌اش را به دست دادن ضوابطی قرار داده تا مردم بتوانند به کمک آن بسنجند که انتخابات ایران چه اشکالاتی دارد، نظر نهضت آزادی در باره این کمیته چیست؟

محمد توسلی: نمایندگان نهضت هم در این کمیته دفاع از آزادی انتخابات حضور دارند و در فرآیند تدوین آیین‌نامه‌ها و ضوابط مشارکت دارند و آن هم یک فرآیند کار جمعی است که ما مشارکت داریم و بنابراین مورد تایید ما هم هست.

دویچه وله: یعنی این را مکمل پیشنهادی می‌دانید که کرده‌اید؟

محمد توسلی: طبیعی است. آن کمیته دفاع در چارچوب کانون مدافعان حقوق بشر، که یک نهاد حقوق بشری است، تاسیس شده است. آنها با توجه به محدودیت کار خودشان عمل میکنند. اما نهضت آزادی ایران به عنوان سازمان سیاسی قدیمی ایران مسئولیتها و رسالت‌هایی دارد که باید در آن راستا هم به وظایف خودش عمل بکند.